

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2004/24786

K. 2004/19237

T. 20.9.2004

İŞLETME DÜZEYİNDE YETKİ TESBİTİNE İTİRAZ DAVASI (Yetkili Mahkeme)

YETKİLİ İŞ MAHKEMESİ (İşletme İçin Toplu İş Sözleşmesi Yapma Yetkisine İlişkin Bakanlık İşlemine Karşı Açılan İtiraz Davasında)

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA YETKİSİNİN TESBİTİNE İLİŞKİN BAKANLIK İŞLEMİNE İTİRAZ (Yetkili İş Mahkemesi)

YETKİ TESBİTİNE İTİRAZ DAVASI (İşletme Düzeyinde Toplu İş Sözleşmesi Yetkisi Yapma Hususundaki - Yetkili İş Mahkemesi)

2822/m.15

ÖZET : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının tespit kararı işletmeye yöneliktir. 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmeleri Grev ve Lokavt Kanununun 15. maddesine göre, işletme toplu iş sözleşmesi için itiraz, işletme merkezinin bulunduğu yerdeki iş mahkemesine yapılır. Mahkemece Bölge Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş mahkemesinin yetkili olduğu düşüncesiyle yetkisizlik kararı verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

DAVA : Davacı tespitin iptaline, haksız ve yasaya uygun olmayan taleplerin reddine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı yetkisizlik yönünden reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının tespit kararı İşletmeye yöneliktir.

2822 sayılı Toplu İş Sözleşmeleri Grev ve Lokavt Kanununun 15. maddesine göre, işletme toplu iş sözleşmesi için itiraz, işletme merkezinin bulunduğu yerdeki iş mahkemesine yapılır.

Mahkemece Bölge Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş mahkemesinin yetkili olduğu düşüncesiyle yetkisizlik kararı verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 20.9.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2006/18561

K. 2006/19698

T. 4.7.2006

YETKİ TESPİTİ (İtirazlarını İşyerinin veya İşletme Merkezinin Bağlı Olduğu Bölge Çalışma Müdürlüğünün Bulunduğu Yerdeki İş Davalarına Bakmakla Görevli İş Mahkemesine Yapılması Gereği)

YETKİ TESPİTİNE İTİRAZ (İşyerinin veya İşletme Merkezinin Bağlı Olduğu Bölge Çalışma Müdürlüğünün Bulunduğu Yerdeki İş Davalarına Bakmakla Görevli İş Mahkemesine Yapılması Gereği)

YETKİ TESPİTİNE İTİRAZIN YAPILACAĞI MAHKEME (Olumlu ve Olumsuz Yetki Tespitine İtirazlarını İşyerinin veya İşletme Merkezinin Bağlı Olduğu Bölge Çalışma Müdürlüğünün Bulunduğu Yerdeki İş Davalarına Bakmakla Görevli İş Mahkemesine Yapılması Gereği)

YETKİLİ İŞ MAHKEMESİ (İtirazlarını İşyerinin veya İşletme Merkezinin Bağlı Olduğu Bölge Çalışma Müdürlüğünün Bulunduğu Yerdeki İş Davalarına Bakmakla Görevli İş Mahkemesine Yapılması Gereği)

2822/m.15

ÖZET : 2822 Sayılı Kanun gereğince olumlu ve olumsuz yetki tespitine itirazlarını işyerinin veya işletme merkezinin bağlı olduğu Bölge Çalışma Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş davalarına bakmakla görevli iş mahkemesine yapılması gerekir.

DAVA : G. İş Sendikası Başkanlığı adına Av. İ. A. ile 1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı adına Av. İ. D. 2. H. İş Sendikası Başkanlığı adına Av. İ. S. aralarındaki dava hakkında Sındırgı Asliye Hukuk Hakimliğinden İş Mahkemesi sıfatıyla verilen 21.3.2006 günlü ve 55/70 sayılı hüküm, davalılardan Hizmet İş Sendikası ile davacı avukatlarınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacı G. İş Sendikası, S. Belediye Başkanlığı işyerinde çoğunluk tespiti için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurusu üzerine verilen olumsuz yetki tespiti ile davalı Sendikanın yetki tespiti amacıyla yapmış olduğu başvuru üzerine verilen olumlu yetki tespitlerine karşı Sındırgı Asliye Hukuk (iş) Mahkemesinde itirazda bulunmuştur.

2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanununun 15/1. fıkrası gereğince olumlu ve olumsuz yetki tespitine itirazların işyerinin veya işletme merkezinin bağlı olduğu Bölge Çalışma Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki iş davalarına bakmakla görevli İş mahkemesine yapılması gerekir. Tespite konu işletme merkezi Balıkesir ili Sındırgı İlçesinde bulunmakta

olup Bursa Bölge Çalışma Müdürlüğüne bağlıdır. Bu durumda itirazların Bursa İş Mahkemesine yapılması gerekir. O halde mahkemece yetkisizlik kararı verilmesi gerekir iken yazılı şekilde işin esası incelenerek hüküm kurulması hatalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 04.07.2006 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

E. 2005/10-79

K. 2005/138

T. 2.3.2005

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU ALACAKLARI (Tahsilinde 6183 S.K.'un Uygulanmasından Doğan Uyuşmazlıklar - Çözümlemesinde Alacaklı Sigorta Müdürlüğünün Bulunduğu Yer İş Mahkemesinin Yetkili Olacağı Hükmü/Buyurucu ve Özel Niteliği HUMK'na Nazaran Uygulama Önceliği)

KAMU ALACAĞI (506 S.K. Md. 80/6'nın SSK. Alacaklarını Kamu Alacağı Düzeyine Getirdiği/Buyurucu ve Özel Niteliği İle HUMK'na Nazaran Uygulama Önceliği Bulunduğu - 6183 S.K.'un Uygulanmasından Doğacak Uyuşmazlıkların Çözümlemesinde Alacaklı Sigorta Müdürlüğünün Bulunduğu Yer İş Mahkemesinin Yetkili Olacağı)

YETKİLİ İŞ MAHKEMESİ (SSK. Alacaklarının Tahsilinde 6183 S.K.'un Uygulanmasından Doğan Uyuşmazlıklar - Çözümlemesinde Alacaklı Sigorta Müdürlüğünün Bulunduğu Yer İş Mahkemesinin Yetkili Olacağı)

HUMK'NA NAZARAN UYGULAMA ÖNCELİĞİ OLAN HÜKÜM (506 S.K. Md. 80/6'nın SSK. Alacaklarını Kamu Alacağı Düzeyine Getirdiği - SSK. Alacaklarının Tahsilinde 6183 S.K.'un Uygulanmasından Doğan Uyuşmazlıkların Çözümlemesinde Alacaklı Sigorta Müdürlüğünün Bulunduğu Yer İş Mahkemesinin Yetkili Olacağı)

6183/m.[58](#)

506/m.[80/6](#)

ÖZET : 506 sayılı Kanun'un 80/6. maddesi Kurum alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde; alacaklı sigorta müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olacağı hükmünü içermektedir.

Anılan maddeyle getirilen yetkiye ilişkin hüküm Kurum alacaklarını kamu alacağı düzeyine getirdiğinden sözü edilen yetki kuralı kamu düzeni ile ilgili, buyurucu ve özel nitelikte bir hüküm olup, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na nazaran uygulama önceliğine sahiptir.

DAVA : Taraflar arasındaki "ödeme emrinin iptali" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Ankara 11. İş Mahkemesi'nce davanın kısmen kabulüne dair verilen 9.10.2003 gün ve 2002/166 - 2003/1435 sayılı kararın incelenmesi taraf vekilleri tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin [1.3.2004 gün ve 2003/10084-2004/1410](#) sayılı ilamı ile;

"... Dava hukuki nitelikçe, eksik işçilik bildirimine dayalı olarak Kurumca tahakkuk ettirilen ek prim ile kayıt geçersizliği ile 1999 yılı 7. ayına ait aylık sigorta prim bildirgesiyle yine aynı yıl 2. dönemine ait ek prim bordrosunun verilmediğinden bahisle tahakkuk ettirilen idari para cezasının 6183 sayılı Kanun kapsamında işverenden tahsiline yönelik ödeme emirlerinin iptali istemine ilişkin olup, davanın yasal dayanağı aynı Kanun'un 58. maddesidir.

Davalı Kurum süresinde yetkisizlik itirazında bulunmuştur.

Bu bağlam da, davada çözümlenmesi gereken hukuksal sorun, Kurum alacaklarının takip ve tahsilinde hangi iş mahkemesinin yetkili olduğuna ilişkin bulunmaktadır.

506 sayılı Kanun'un 3917 sayılı Kanun'la değişik 80/6 maddesi "Kurum alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde; alacaklı sigorta müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir" hükmünü içermektedir.

Anılan maddeyle getirilen yetkiye ilişkin hüküm buyurucu ve özel nitelikte bir hüküm olup, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na nazaran uygulama önceliğine sahiptir. 01.12.1993 tarih ve 3917 sayılı Kanunla Kurum alacakları kamu alacağı düzeyine getirildiğinden sözü edilen yetki kuralı kamu düzeni ile ilgilidir.

Somut olayda; 6183 sayılı Kanun'a tabi takibin konusu, idari para cezası ve prim borçlarına ilişkin olduğundan, bu borç Kurum alacakları kapsamındadır ve alacaklı sigorta müdürlüğü Sivas Sigorta Müdürlüğü'dür. Ne var ki, dava; alacaklı sigorta müdürlüğünün bulunduğu Sivas İş Mahkemesi'nde değil, yetkisiz Ankara İş Mahkemesi'nde açılmıştır.

Hal böyle olunca da, mahkemece, Ankara İş Mahkemesi'nin yetkisizliğinden bahisle dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar verilmesi gerekirken aksinin kabulü ile işin esasına girilerek yazılı biçimde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, taraf vekillerinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır..."

Gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR : Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Açıklanan nedenle, Yerel Mahkeme direnme hükmünün **BOZULMASINA**, 02.03.2005 gününde karar verildi.

T.C.

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

E. 2007/19082

K. 2007/18222

T. 1.11.2007

SİGORTALILIK SÜRESİNİN TESPİTİ (2926 Sayılı Kanun Gereği - Hakiki veya Hükmi Bir Şahsın Muhtelif Mahallerde Şubeleri Bulunduğu Takdirde O Şubenin Muamelesinden Dolayı O Şubenin Bulunduğu Mahalde Dahi Davanın İkame Edilebileceği)

HAKİKİ VE HÜKMİ ŞAHSIN ŞUBELERİNİN BULUNMASI (O Şubenin Muamelesinden Dolayı O Şubenin Bulunduğu Mahalde Dahi Davanın İkame Edilebileceği - 2926 Sayılı Kanun Gereği Sigortalılık Süresinin Tespiti)

YETKİLİ MAHKEME (2926 Sayılı Kanun Gereği Sigortalılık Süresinin Tespiti - Hakiki veya Hükmi Bir Şahsın Muhtelif Mahallerde Şubeleri Bulunduğu Takdirde O Şubenin Muamelesinden Dolayı O Şubenin Bulunduğu Mahalde Dahi Davanın İkame Edilebileceği)

2926/m. 5

2709/m.[141](#)/son

1086/m.[17](#)

ÖZET : Dava, nitelikçe 2926 sayılı Kanun gereği sigortalılık süresinin tespiti istemine ilişkindir. Hakiki veya hükmi bir şahsın muhtelif mahallerde şubeleri bulunduğu takdirde, o şubenin muamelesinden dolayı, o şubenin bulunduğu mahalde dahi davanın ikame edilebileceği hükmü öngörülmüştür. Anayasanın 141/son maddesi gereğince hakim en az giderle ve en kısa sürede davayı sonuçlandırmakla yükümlüdür. Esasen, şubenin bulunduğu yerlerde, davalara, Genel Müdürlüğü temsilen Kurum Avukatlarının katıldığı da söz götürmez. Hal böyle olunca, davanın yetkili mahkemede açıldığı kabul edilerek, davanın görülmesi gerekirken yetkisizlik kararı verilmesi isabetli değildir.

DAVA : Davacı, ilk prim tevkifatının kesildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren 2926 sayılı yasa kapsamında tarım Bağ-Kur sigortalısı olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde dava dilekçesinin yetkisizlik nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Hükmün, davacı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Demet Kurtuluş tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi:

KARAR : Dava, nitelikçe 2926 sayılı Kanun gereği sigortalılık süresinin tespiti istemine ilişkindir. Davalı Kurumun yöntemince yetki itirazında bulunduğu ve Konya'da davalı Genel Müdürlüğün şubesinin olduğu, Kurum Avukatlarının Genel Müdürlüğü temsilen şubenin bulunduğu yerde davaya girdikleri uyuşmazlık konusu değildir. Uyuşmazlık, hükmü şahsın şubesinin bulunduğu yerde dava açabilmesi için uyuşmazlığın dava açılan şubenin muamelesinden kaynaklanmasının gerekip gerekmeyeceği noktasında toplanmaktadır. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı, 5521 sayılı yasanın yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 17. maddesidir. Anılan maddede, Hakiki veya hükmi bir şahsın muhtelif mahallerde şubeleri bulunduğu takdirde, o şubenin muamelesinden dolayı, o şubenin bulunduğu mahalde dahi davanın ikame edilebileceği hükmü öngörülmüştür. Maddede, öngörülen şube muamelesinden amaç Genel Müdürlük adına işlem yapmaktır. Başka bir anlatımla, "muamelenin doğrudan şube işleminden kaynaklanması zorunlu olmayıp genel müdürlük adına işlem yapmak üzere dava ikame edilen yerde şubenin bulunması yeterlidir. Zira, Anayasanın 141/son maddesi gereğince hakim en az giderle ve en kısa sürede davayı sonuçlandırmakla yükümlüdür. Esasen, şubenin bulunduğu yerlerde, davalara, Genel Müdürlüğü temsilen Kurum Avukatlarının katıldığı da söz götürmez. Hal böyle olunca, davanın yetkili mahkemede açıldığı kabul edilerek, davanın görülmesi gerekirken yetkisizlik kararı verilmesi isabetli değildir.

O halde davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 01.11.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

E. 2006/20064

K. 2007/5100

T. 3.4.2007

2926 SAYILI YASA KAPSAMINDA SİGORTALI OLDUĞUNUN TESPİTİ (Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Açılan Davanın ya Anılan Genel Müdürlüğünün Bulunduğu Ankara'da ya da Şubesinin Bulunduğu Yerde Açılması Gereği)

RESEN TESCİL İŞLEMİNİN YAPILMASI GEREKTİĞİNİN TESPİTİ (Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Açılan Davanın ya Anılan Genel Müdürlüğünün Bulunduğu Ankara'da ya da Şubesinin Bulunduğu Yerde Açılması Gereği)

PRİM FARKLARININ TAHSİLİ (Konusunda Davalı Kurumun Hakkı Bulunduğunun Tespiti - Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Açılan Davanın ya Anılan Genel Müdürlüğünün Bulunduğu Ankara'da ya da Şubesinin Bulunduğu Yerde Açılması Gereği)

YETKİLİ MAHKEME (2926 Sayılı Yasa Kapsamında Sigortalı Olduğunun ve Bu Tarih İtibariyle Resen Tescil İşleminin Yapılması Gerektiğinin Tespiti - Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Açılan Davanın ya Anılan Genel Müdürlüğünün Bulunduğu Ankara'da ya da Şubesinin Bulunduğu Yerde Açılması Gereği)

[1479/m.70](#)

[1086/m.9,17](#)

ÖZET : Davacı, 2926 sayılı yasa kapsamında sigortalı olduğunun ve bu tarih itibariyle resen tescil işleminin yapılması gerektiğinin tespiti ile var ise prim farklarının tahsili konusunda davalı Kurumun hakkı bulunduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 9 ve 17. maddeleri uyarınca Bağ-Kur Genel Müdürlüğü aleyhine açılan iş bu davanın; ya anılan Genel Müdürlüğünün bulunduğu Ankara'da, yada şubesinin bulunduğu Artvin İş Mahkemesinde açılması gerekir. Davalı Kurum vekilinin; davaya bakmaya Artvin İş Mahkemesinin yetkili olduğuna dair yetki itirazı dikkate alınarak dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar verilmesi gerekir.

DAVA : Davacı, 01.01.1995 tarihi itibariyle 2926 sayılı yasa kapsamında sigortalı olduğunun ve bu tarih itibariyle resen tescil işleminin yapılması gerektiğinin tespiti ile var ise prim farklarının tahsili konusunda davalı Kurumun hakkı bulunduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde isteğin kısmın kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Mustafa Taş tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi:

KARAR : Dava, 506 sayılı Kanun ile 1479 sayılı Kanun kapsamında bulunan sigortalılık süreleri hariç 01.01.1995-31.07.2006 döneminde 2926 sayılı kanuna tabi Tarım Bağ-Kur sigortalılığının tespiti istemine ilişkindir. Mahkeme, ilamında belirtilen sebeplerle davanın kabulüne karar verilmiştir.

2926 sayılı Kanunun uyuşmazlıklarını çözüm yerine ilişkin düzenlemeyi içeren 55. maddesinin, 4956 sayılı Kanunun 56/d maddesi hükmüne göre, 02.08.2003 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılarak aynı Kanunun 54. maddesiyle 2926 sayılı Kanuna eklenen ve 02.08.2003 tarihinde yürürlüğe giren Ek 3. maddesi hükmünde bu konuda; 1479 sayılı Kanuna yapılan atf kapsamında;

1479 sayılı Kanunun konuya ilişkin; Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri başlıklı 70. maddesinde, "Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili İş Mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmü gereğince, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 9 ve 17. maddeleri uyarınca Bağ-Kur Genel Müdürlüğü aleyhine açılan iş bu davanın; ya anılan Genel Müdürlüğünün bulunduğu Ankara'da, yada şubesinin bulunduğu Artvin İş Mahkemesinde açılması gerekir. Davalı Kurum vekilinin; davaya bakmaya Artvin İş Mahkemesinin yetkili olduğuna dair yetki itirazı dikkate alınarak dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, Bağ-Kur'un şubesinin bulunmadığı Hopa Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinde yargılamaya devam olunup işin esasına girilerek yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı görülmüştür.

O halde davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 03.04.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

E. 2003/9277

K. 2004/374

T. 26.1.2004

BAĞ-KUR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ALEYHİNE AÇILAN DAVALAR (Genel Müdürlüğün Ya da Şubesinin Bulunduğu Mahaldeki İş Mahkemesinde Açılması Gereği)

TESPİT DAVASI (Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Açılan - Genel Müdürlüğün Ya da Şubesinin Bulunduğu Mahaldeki İş Mahkemesinde Açılması Gereği)

YETKİLİ MAHKEME (Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Açılan Tespit Davası - Genel Müdürlüğün Ya da Şubesinin Bulunduğu Mahaldeki İş Mahkemesinde Açılması Gereği)

AVUKATLIK ASGARİ ÜCRETİ (İle Birlikte Katma Değer Vergisine Hükmedilmesinin Usul ve Yasaya Aykırı Olduğu)

[1479/m.70](#)

[1086/m.9, 17, 423](#)

[2709/m.73](#)

[3065/m.20](#)

ÖZET : 1- Bağ-Kur Genel Müdürlüğü aleyhine açılan davanın ya Genel Müdürlüğün bulunduğu Ankara ya da şubesinin bulunduğu mahaldeki İş Mahkemesinde açılması gerekir.

2- Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 21. maddesi gereğince asgari ücret ile birlikte Katma Değer Vergisine hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

DAVA : Davacı, emekli maaşından yapılan sosyal güvenlik destek primi kesintisi ve gecikme cezasının yasal olmadığını tespitine karar verilmesini istemiştir. Mahkeme, ilamında belirttiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir. Hükmün, davalı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan sonra işin gereği düşünüldü:

KARAR : 1479 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 70. maddesinde "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür." hükmünün öngörülmesi karşısında, HUMK.'nun 9 ve 17. maddeleri uyarınca, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü aleyhine açılan iş bu davanın ya Genel Müdürlüğün bulunduğu Ankara ya da şubesinin bulunduğu Karabük İş Mahkemesinde açılması gerekir. Davalı Kurum vekilinin; davaya bakmaya Karabük İş Mahkemesinin yetkili olduğuna dair itirazı dikkate alınarak, dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar verilmesi gerekirken Bağ-Kur'un şubesinin bulunmadığı Safranbolu Asliye Hukuk-İş Mahkemesinde yargılamaya devam olunup işin esasına girilerek hüküm kurulması isabetsizdir.

Kabule göre de; Anayasa'nın 73. maddesi ile 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 20. maddesi hükümlerine göre, lehine hüküm kurulan taraf vekilinin hizmetinden yararlanan kişi olarak nitelendirilmesi mümkün bulunmayan davada haksız çıkan taraf aleyhine, Hukuk

Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 423. maddesi hükmüne aykırı olarak 04.12.2002 tarihinde yürürlüğe giren Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 21. maddesi gereğince asgari ücret ile birlikte Katma Değer Vergisine hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü 1479 Sayılı Kanun'un 20/d maddesi uyarınca harçtan bağışık olduğundan Kurumdan harç alınmasına yer olmadığına, 26.01.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2004/4365

K. 2004/4653

T. 11.5.2004

HİZMET TESPİTİ DAVASI (Davalı İşveren ve SSK Başkanlığı Arasında Mecburi Dava Arkadaşlığı Olduğu - Yetki İtirazının Dinlenemeyeceği)

YETKİLİ MAHKEME (Davalı İşveren ve SSK Başkanlığı Arasında Mecburi Dava Arkadaşlığı Olduğu Yetki İtirazının Dinlenemeyeceği - Hizmet Tespiti Davası)

SSK ALEYHİNE AÇILAN DAVALAR (Yetkili Mahkeme - Kurumu Temsilen Kurum Avukatlarının Şubenin Bulunduğu Yerde Açılan Davaları Takibe Yetkileri Bulunduğu)

MECBURİ DAVA ARKADAŞLIĞI (Davalı İşveren ve SSK Başkanlığı Arasında - Hizmet Tespiti Davası/Yetki İtirazının Dinlenemeyeceği)

506/m.79/10

1086/m.9,17,77

2709/m.141

ÖZET : Davacı, davalı işverene ait işyerinde geçen çalışmalarının tespitini istemiştir. Mahkemece dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar verilmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu aleyhine açılan davalarda, Kurumu temsilen Kurum avukatlarının, şubenin bulunduğu yerde Kurum aleyhine davaları takip etme yetkisi vardır.

Mecburi dava arkadaşlarından birinin aleyhine dava açma olanağı olan yerde, yetki itirazı dinlenemez.

DAVA : Davacı davalılardan işveren nezdinde 29.01.1999-31.05.1999 tarihleri arasında futbolcu olarak geçen çalışmalarının tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar vermiştir.

Hükmün davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine gereği düşünüldü:

KARAR : Dava nitelikçe davalı işyerinde geçen ve Kuruma bildirilmeyen çalışmaların tespitine ilişkindir. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı 506 sayılı Yasa'nın 79/10. maddesidir. Öte yandan 506 sayılı Yasa'nın 79/10. maddesine dayalı olarak açılan hizmet tespiti davalarında davalı işveren ve SSK Başkanlığı arasında mecburi dava arkadaşlığı olduğu, davalılardan SSK Başkanlığının süresinden sonra, diğer davalının ise süresinde yetki itirazında bulunduğu uyuşmazlık konusu değildir. Dava konusu olayda uyuşmazlık yetkili mahkemenin belirlenmesinden kaynaklanmaktadır. İster mecburi, ister ihtiyari dava arkadaşlığı söz konusu olsun bir davada birden fazla davalı mevcut ise davanın bunlardan birinin ikametgahında açılabilir (HUMK 9/11). Davalılardan SSK Başkanlığının merkezi Ankara'da olmakla birlikte HUMK'nun 17. maddesi gereği şubesinin bulunduğu İstanbul'da da aleyhine dava açılabilmesi mümkündür. Bunun için uyuşmazlığın şube muamelesinden kaynaklanmasına gerek yoktur. Zira Kurumu temsilen Kurum avukatlarının şubenin bulunduğu yerde Kurum aleyhine açılan davaları takibe yetkileri vardır. Aksinin kabulü Anayasanın 141 ve HUMK'nun 77. maddesinin öngördüğü emredici nitelikteki hükümlere aykırıdır. Hal böyle olunca da mecburi dava arkadaşlarından SSK Başkanlığı açısından yetkili mahkemede dava açılmış olduğu da göz ardı edilerek, davalı işverenin yetki itirazının kabulü ile dava dilekçesinin yetki yönünden reddi isabetsiz olmuştur. Kaldı ki davalı işveren yetki ilk itirazında yetkili mahkemeyi Karadeniz Ereğlisi olarak gösterdiği halde, yetkili mahkeme olarak Zonguldak İş Mahkemesinin belirlenmesi de doğru değildir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgulara aykırı biçimde yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 11.05.2004 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 1989/6315

K. 1989/9747

T. 13.11.1989

GENEL MERKEZDEN AYRI TÜZEL KİŞİLİĞE SAHİP ŞİRKET İŞYERİNDE MEYDANA GELEN İŞ KAZASI (Açılacak Davada Yetkili Mahkeme)

YETKİLİ MAHKEME (Genel Merkezden Ayrı Tüzel Şirkete Sahip Şirket İşyerinde Meydana Gelen Kaza Nedeniyle Açılan Tazminat Davasında)

MANEVİ TAZMİNAT DAVASINDA YETKİLİ MAHKEME (İş Kazasında Ölüm Sonucu Açılan)

İŞ KAZASI SONUCU ÖLÜM NEDENİYLE AÇILAN MANEVİ TAZMİNAT DAVASI (Yetkili Mahkeme)

5521/m.5

ÖZET : Genel merkezden ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olan işveren şirket için açılacak davanın, o şirketin ikametgahının bulunduğu yerde açılması gerekir.

DAVA : Davacılar, iş kazasından doğan ölüm nedeni ile uğradıkları manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemişlerdir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm, süresi içinde davalılardan Çimento Sanayii avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla; dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacıların murisi işçi Ladik Çimento Sanayii A.Ş. işyerinde çalışmakta iken iş kazası sonucu ölmüştür. Davacılar, T. Çimento Sanayii Şirketleri ile Ladik Çimento Sanayii A.Ş.'ni davalı göstererek Ankara İş Mahkemesi'ne dava açmışlardır. Her iki davalı kanuni süresi içinde yetki itirazında bulunmuşlardır. Ladik Çimento Sanayii A.Ş.'nin ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olduğu ve ikametgahının Ladik'te bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5. maddesine göre davaya bakmaya Ladik İş Mahkemesi yetkilidir. O halde, dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar vermek gerekir. Aksine görüşle yetki itirazlarının reddi ile, işin esası hakkında hüküm tesis edilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle (BOZULMASINA), 13.11.1989 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2006/11325

K. 2006/11524

T. 6.11.2006

TARIM BAĞ-KUR SİGORTALILIĞININ TESPİTİ (Gerçek veya Tüzel Kişinin Değişik Yerlerde Şubeleri Bulunduğu Takdirde O Şubenin Muamelesinden Dolayı O Şubenin Bulunduğu Yerde Dahi Dava Açılabildiği)

YETKİLİ MAHKEME (Gerçek veya Tüzel Kişinin Değişik Yerlerde Şubeleri Bulunduğu Takdirde O Şubenin Muamelesinden Dolayı O Şubenin Bulunduğu Yerde Dahi Dava Açılabildiği)

ŞUBE İŞLEMLERİ (Bulunduğu Yerlerde Davalara Genel Müdürlüğü Temsilen Kurum Avukatları Takibe Yetkili Olduğundan Şubenin Bulunduğu Yerde Bağ-Kur Genel Müdürlüğü Aleyhine Dava Açılabildiği)

ŞUBENİN BULUNDUĞU YERDE DAVA AÇILMASI (Gerçek veya Tüzel Kişinin Değişik Yerlerde Şubeleri Bulunduğu Takdirde O Şubenin Muamelesinden Dolayı O Şubenin Bulunduğu Yerde Dahi Dava Açılabildiği)

2709/m.[141](#)/son

5521/m.[17](#)

ÖZET : Tarım Bağ-Kur sigortalılığının tespiti istemine ilişkin davada, uyuşmazlık, hükmi şahsın şubesinin bulunduğu yerde dava açılabilmesi için, uyuşmazlığın dava açılan şubenin muamelesinden kaynaklanmasının gerekip gerekmeyeceğine ilişkindir.

1086 sayılı HUMK'nın 17. maddesine göre, gerçek veya tüzel kişinin değişik yerlerde şubeleri bulunduğu takdirde, o şubenin muamelesinden dolayı, o şubenin bulunduğu yerde dahi dava açılabilir. Muamelenin doğrudan şube işleminden kaynaklanması zorunlu olmayıp, genel müdürlük adına işlem yapmak üzere dava ikame edilen yerde şubenin bulunması yeterlidir.

Esasen, şubenin bulunduğu yerlerde, davalara, Genel Müdürlüğü temsilen Kurum avukatları takibe yetkili olduğundan şubenin bulunduğu yerde Bağ-Kur Genel Müdürlüğü aleyhine dava açılabilir.

DAVA : Davacı, 01.06.1998 tarihinden dava tarihine kadar tarım Bağ-Kur sigortalısı olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde, isteğin reddine karar vermiştir.

Hükmün davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve tetkik hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra, işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi:

KARAR : Dava, nitelikçe davacının 01.06.1998 tarihi ile dava tarihi arasında tarım Bağ-Kur sigortalısı olduğunun tespiti istemine ilişkindir. Öte yandan, sigortalıların tescil işleminin Bağ-Kur Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirildiği tartışmasızdır. Davalı Kurumun yönteminde, yetki itirazında bulunduğu ve Burdur'da, davalı Genel Müdürlüğün şubesinin olduğu, Kurum avukatlarının Genel Müdürlüğü temsilen şubenin bulunduğu yerde davaya girdikleri uyuşmazlık konusu değildir. Uyuşmazlık, hükmi şahsın şubesinin bulunduğu yerde dava açılabilmesi için, uyuşmazlığın dava açılan şubenin muamelesinden kaynaklanmasının gerekip gerekmeyeceği noktasında toplanmaktadır. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı, 5521 sayılı Yasa'nın yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 17. maddesidir. Anılan maddede, hakiki veya hükmi bir şahsın muhtelif mahallerde şubeleri bulunduğu takdirde, o şubenin muamelesinden dolayı, o şubenin bulunduğu mahalde dahi davanın ikame edilebileceği hükmü öngörülmüştür. Maddede öngörülen şube muamelesinden amaç, Genel Müdürlük adına işlem yapmaktır. Başka bir anlatımla, muamelenin doğrudan şube işleminden kaynaklanması zorunlu olmayıp, genel müdürlük adına işlem yapmak üzere dava ikame edilen yerde şubenin bulunması yeterlidir. Zira, Anayasa'nın 141/son maddesi gereğince, hakim en az giderle ve en kısa sürede davayı sonuçlandırmakla yükümlüdür. Esasen, şubenin bulunduğu yerlerde, davalara, Genel Müdürlüğü temsilen Kurum avukatları takibe yetkilidir. Hal böyle olunca, davanın yetkili mahkemede açıldığı kabul edilerek, davanın görülmesi gerekirken yetkisizlik kararı verilmesi isabetli değildir.

O halde, davacının bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle (BOZULMASINA), temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 06.11.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2008/20378

K. 2008/12778

T. 26.5.2008

İŞ DAVALARINDA YETKİLİ MAHKEME (Davalının İkametgahı Yanında İşçinin İşini Yaptığı Yer Mahkemesinin de Yetkili Olduğu - İş Mahkemeleri Yetkisinin Kamu Düzenine İlişkin Olduğu Sözleşme İle Yetkili Mahkeme Oluşturulamayacağı)

YETKİLİ MAHKEME (İş Davaları - Davalının İkametgahı Yanında İşçinin İşini Yaptığı Yer Mahkemesinin de Yetkili Olduğu/İş Mahkemeleri Yetkisinin Kamu Düzenine İlişkin Olduğu Sözleşme İle Yetkili Mahkeme Oluşturulamayacağı)

İŞ MAHKEMELERİNİN YETKİSİNİN KAMU DÜZENİNDEN OLMASI (Mahkemenin Sözleşme ile Yetkili Kılınması İmkânı Bulunmadığı)

YETKİ SÖZLEŞMESİ (İş Davalarında Davalının İkametgah Mahkemesi ve İşçinin İşini Yaptığı Yer Mahkemesi Dışında Yetkili Mahkeme Oluşturulamayacağı)

5521/m. [5](#)

ÖZET : İş Mahkemelerinin yetkisi, kamu düzeninden olup emredici kural olduğundan başka bir mahkemenin sözleşme ile yetkili bulunması imkanı yoktur. Diğer taraftan yetkinin kamu düzenine ait olduğu hallerde yetki itirazı ilk itiraz değildir. Taraflar her zaman bu itirazda bulunabilecekleri gibi mahkemede her zaman kendiliğinden yetkili olup olmadığını inceler.

DAVA : Davacı, haksız fiilden kaynaklanan alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği yetki yönünden reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davalılar avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi M.Göçer tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca "İş mahkemelerinde açılacak her dava açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni' Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi işçinin işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede de bakılabilir. Bunlara aykırı sözleşme muteber sayılmaz." Öngörülen bu düzenleme kamu düzenine ait bir yetki kuralı olup, emredici kural olduğundan bu iki mahkeme dışında başka bir mahkemenin sözleşme ile yetkili bulunması imkanı yoktur. Diğer taraftan yetkinin kamu düzenine ait olduğu hallerde yetki itirazı ilk itiraz değildir. Taraflar her zaman bu itirazda bulunabilecekleri gibi mahkemede her zaman kendiliğinden yetkili olup olmadığını inceler.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesindeki yetki kuralı düzenlenirken işçi ve işveren ayrımı yapılmaksızın yetkili iş mahkemeleri belirlenmiştir.

Somut olayda davacı işveren davalı işçinin işini yaptığı işyeri için yetkili Eskişehir İş Mahkemesinde bu davayı açmıştır.Bu hukuki olgulara göre uyuşmazlığın esası hakkında hüküm kurulması gerekirken yazılı gerekçelerle yetkisizlik kararı verilmesi hatalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 26.05.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 1989/4794

K. 1989/5308

T. 9.6.1989

HUSUMET (İş Kazasının Yapıldığı İşyerinin Tüzel Kişiliği Bulunmasına Rağmen Genel Müdürlüğe Dava Açılması)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Nedeniyle Açılan Tazminat Davasında)

İŞ KAZASI NEDENİYLE TAZMİNAT DAVASI (Husumet ve Yetkili Mahkeme)

5521/m.5

ÖZET : İş kazasının yapıldığı SEKA Dalaman İşletmesi Müdürlüğü tüzel kişiliğe sahip olduğuna göre, aynı konuda davalı gösterilen SEKA Genel Müdürlüğü hakkındaki davanın husumet yönünden reddi gerekir.

DAVA : Davacı, iş kazasından doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm, davalılar avukatınca temyiz edilmiş ve ayrıca davalılardan SEKA Genel Müdürlüğü avukatınca duruşma istenilmiş ise de; HUMK.nun 438. maddesi uyarınca duruşma isteğinin süreden reddine ve incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra dosya incelendi,gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : 1- İş kazası, SEKA Dalaman Müessesesi Müdürlüğü işyerinde meydana gelmiştir. Adı geçen müessese Müdürlüğü ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptir. Bu nedenle davada SEKA Genel Müdürlüğü değil, SEKA Dalaman Müessese Müdürlüğü'nün hasım gösterilmesi gerekir. Nitekim bu müessese müdürlüğü de davada davalı olarak gösterilmiş bulunmaktadır. Bu durumda SEKA Genel Müdürlüğü'nün husumet itirazının kabulü ile hakkındaki davanın husumetten reddi icap eder. SEKA Genel Müdürlüğü bünyesinde toplu iş sözleşmesinin yapılmış olması davada bu hukuki durumu değiştirmez.

2- Az önce açıklandığı üzere iş kazası Dalaman Müessese Müdürlüğü işyerinde meydana gelmiştir. Bu müessese Müdürlüğü Dalaman'da bulunmaktadır. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5. maddesi hükmüne göre davaya bakmaya yetkili yer mahkemesi Dalaman İş Mahkemesi'dir. Bu nedenle Müessese Müdürlüğünün yetki itirazının kabulü ile dava dilekçesinin yetki yönünden reddi gerekir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebeplerden (BOZULMASINA), bozma nedenine göre sair hususların incelenmesine yer olmadığına ve peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, 9.6.1989 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 1997/2738

K. 1997/2857

T. 29.4.1997

MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT (Zararlandırıcı Sigorta Olayına Maruz Kalma)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazasından Doğan Tazminat Davasında)

İŞ KAZASI NEDENİYLE TAZMİNAT DAVASI (Yetkili Mahkeme)

YETKİ SÖZLEŞMESİ (İşverenle Taşeron Arasındaki Sözleşmenin İşçiyi Bağlamayacağı)

İŞVERENLE TAŞERON ARASINDAKİ YETKİ SÖZLEŞMESİ (İşçiyi Bağlamayacağı)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Nedeniyle Tazminat Davası)

5521/m.5

1086/m.9/2

ÖZET : İş kazasından dolayı açılacak tazminat davalarına, davalının; ya da birden fazla olmaları durumunda davalılardan birinin ikametgahı veya işçinin, işini yaptığı yer için yetkili mahkemede bakılabileceğinden; işverenle taşeron arasında bu kurala aykırı olarak imzalanan yetki sözleşmesi, işçi açısından bağlayıcı olamaz.

DAVA : Davacı, işkazası sonucu malüliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde mahkemenin yetkisizliğine karar vermiştir.

Hükmün, davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine; temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve tetkik hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra, işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi:

KARAR : Zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan işçinin; Şavşat İlçesi'ndeki Vali Konağı Sağlık Ocağı'nın onarımında çalışmakta iken sürekli işgöremezliğe maruz kaldığı uyuşmazlık konusu değildir.

Uyuşmazlık; yöntemince yapılan yetki itirazı sonucu, yetkili mahkemenin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı, belirgin olarak 5521 sayılı Yasanın 5. maddesidir.

Anılan maddeye göre, İş Mahkemelerinde açılacak her dava açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi; işçinin, işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede de bakılabilir. Bunlara aykırı sözleşme muteber sayılmaz. Maddenin açık hükmüne göre, davacının iki seçimlik hakkı vardır: Birincisi, davalıların Türk Medeni kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde; diğeri de, işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede dava açmasıdır. Somut olayda, davacı seçimlik hakkını kullanarak davalıların Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahların bulunduğu Ankara'da davasını açmış olduğu açıktır.

Öte yandan, davacı işçinin, işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemenin de Artvin olmayıp, Şavşat İlçesi olduğu da ortadadır. Bundan başka, komisyon ile taşeron arasındaki sözleşmede yetkiye ilişkin koşul, tarafları bağlayıcı nitelikte olduğu, davacıyı bağlamayacağı da tartışmasızdır. Kaldı ki, biran için davacıyı da bağladığı kabul edilse de, anılan sözleşmedeki yetkiye yönelik koşul, 5521 sayılı Yasanın 5. maddesine uygun olarak düzenlenmediğinden giderek, 5. maddeye aykırı olduğundan geçerli sayılamaz. Bütün bunlardan başka, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 9/2. maddesine göre de, davalı birden fazla ise, dava bunlardan birinin ikametgahının bulunduğu mahkemede de açılacağı açık-seçiktir.

Mahkemece, bu, maddi ve hukuki olgular gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle (BOZULMASINA), temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 29.4.1997 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2003/3356

K. 2003/3374

T. 15.4.2003

İŞ KAZASI SONUCU MALULİYET NEDENİYLE TAZMİNAT TALEBİ (Yetkili Mahkeme)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Sonucu Maluliyet Nedeniyle Açılan Tazminat Davasında)

DAVALININ İKAMETGAHI MAHKEMESİ VE İŞYERİNİN BULUNDUĞU YER MAHKEMESİNİN YETKİSİ (İş Kazası Nedeniyle Tazminat Talebinde)

TAZMİNAT DAVASINDA YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Sonucu Maluliyetten Doğan)

5521/m.5

1086/m.9/2,21

ÖZET :Dava iş kazası sonucu yaralanmadan doğan maddi ve manevi tazminat talebine ilişkindir. İş Mahkemelerinde açılacak her dava açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi, işçinin işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede de bakılabilir. Bunlara aykırı sözleşme muteber sayılmaz. Maddenin açık hükmüne göre davacının iki seçimlik hakkı vardır. Birincisi, davalıların Türk Medeni kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde, diğeri de, işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede dava açmasıdır. Somut olayda, davacı seçimlik hakkını kullanarak işini yaptığı işyerinin bulunduğu Düzce'de ki davasını açmış olduğu açıktır. Bütün bunlardan başka, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 21. maddesine göre haksız fiilden kaynaklanan davanın fiilen vuku bulduğu mahal mahkemesinde açılması mümkün olduğu gibi 9/2 maddesine göre de, davalı birden fazla ise, dava bunlardan birinin ikametgahının bulunduğu mahkemede de açılacağı açık seçiktir.

DAVA : Davacı, iş kazası sonucu yaralanmadan doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar vermiştir.

Hükmün davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi B. Mustafa Şimşek tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

KARAR : Zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan işçinin davalılara ait Düzce'deki kereste fabrikasında çalışmakta iken sürekli iş göremezliğe maruz kaldığı uyuşmazlık konusu değildir.

Uyuşmazlık, yöntemince yapılan yetki itirazı sonucu, yetkili mahkemenin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı, belirgin olarak 5521 sayılı yasanın 5.maddesidir.

Anılan maddeye göre, İş Mahkemelerinde açılacak her dava açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi, işçinin işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede de bakılabilir. Bunlara aykırı sözleşme muteber sayılmaz. Maddenin açık hükmüne göre davacının iki seçimlik hakkı vardır. Birincisi, davalıların Türk Medeni kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde, diğeri de, işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede dava açmasıdır. Somut olayda, davacı seçimlik hakkını kullanarak işini yaptığı işyerinin bulunduğu Düzce'de ki davasını açmış olduğu açıktır.

Bütün bunlardan başka, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 21. maddesine göre haksız fiilden kaynaklanan davanın fiilen vuku bulduğu mahal mahkemesinde açılması mümkün olduğu gibi 9/2 maddesine göre de, davalı birden fazla ise, dava bunlardan birinin ikametgahının bulunduğu mahkemede de açılacağı açık seçiktir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 15.4.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2010/11021

K. 2010/9153

T. 28.9.2010

İŞ KAZASI SONUCU MALULİYETTEN DOĞAN TAZMİNAT (Davalı İşveren Şirketler Nitelikçe Tüzel Kişiliğe Haiz Ticaret Şirketleri Olduğu - Tüzel Kişilere Karşı Açılacak Davalarda Yetkili Mahkeme Tüzel Kişinin İkametgahının (Merkezinin) Bulunduğu Yer Mahkemesi Olduğu)

MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT ((Davalı İşveren Şirketler Nitelikçe Tüzel Kişiliğe Haiz Ticaret Şirketleri Olduğu - Tüzel Kişilere Karşı Açılacak Davalarda Yetkili Mahkeme Tüzel Kişinin İkametgahının (Merkezinin) Bulunduğu Yer Mahkemesi Olduğu)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Sonucu Maluliyetten Doğan Tazminat - Davalı İşveren Şirketler Nitelikçe Tüzel Kişiliğe Haiz Ticaret Şirketleri Olduğu/Tüzel Kişilere Karşı Açılacak Davalarda Yetkili Mahkeme Tüzel Kişinin İkametgahının (Merkezinin) Bulunduğu Yer Mahkemesi Olduğu)

İŞ MAHKEMELERİNDE AÇILACAK DAVALAR (Açıldığı Tarihte Dava Olunanın Türk Medeni Kanunu Gereğince İkametgahı Sayılan Yer Mahkemesinde Bakılabileceği Gibi İşçinin İşini Yaptığı İşyeri İçin Yetkili Mahkemede de Bakılabileceği)

5521/m.5,15

6762/m.155, 279, 506

1086/m.9

ÖZET : Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Uyuşmazlığın yasal dayanağı 5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5. maddesi olup anılan maddede İş Mahkemelerinde açılacak her dava açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi işçinin işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede de bakılabileceği, 5521 Sayılı Kanunun 15. maddesinin yollamada bulunduğu H.U.M.K.nun 9. maddesinde ise davalıların birden fazla olması halinde ise davanın bunlardan birinin ikametgahı mahkemesinde açılabilirliği bildirilmiştir. Davalı işveren şirketler nitelikçe tüzel kişiliğe haiz ticaret şirketleridir. Tüzel kişilere karşı açılacak davalarda yetkili mahkeme tüzel kişinin ikametgahının (merkezinin) bulunduğu yer mahkemesidir.

DAVA : Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin mahkemenin yetkisizliğine karar vermiştir.

Hükmün, davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Osman Bülbül tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi:

KARAR : Dava, davacının iş kazası sonucu sürekli iş göremez duruma gelmesi sebebiyle maddi tazminat istemine ilişkindir.

Davalı Ç... Müh. Dan. Mal. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şirketi vekili yetki itirazında bulunmuş. Mahkemece yetki itirazında bulunan davalı şirketin merkez adresi ile işin yapıldığı yerin Çorlu olduğu gerekçesiyle davalı şirketin yetki itirazı kabul edilerek Çorlu İş Mahkemesi'nin yetkili olduğunun kabulüyle dava dilekçesinin yetki yönünden reddine karar verilmiştir.

Davada uyuşmazlık yetkili mahkemenin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden iş kazasının Çorlu'da cereyan ettiği, davalı Ç... Müh. Dan. Mal. Taah. San ve Tic. Ltd. Şirketinin merkez adresinin Çorlu, Şeyh Sinan Mah., Atatürk Bulvarı, A... Cad., No : ..., diğer davalı Ö... Örne Boya Apre Kum. San. Ve Tic. AŞ.'nin merkez adresinin ise İstanbul, Büyükçekmece, 3. Bölge, ... Cadde No : ... adresinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın yasal dayanağı 5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5. maddesi olup anılan maddede İş Mahkemelerinde açılacak her dava açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi işçinin işini yaptığı işyeri için yetkili mahkemede de bakılabileceği, 5521 Sayılı Kanunun 15. maddesinin yollamada bulunduğu H.U.M.K.'nun 9. maddesinde ise davalıların birden fazla olması halinde ise davanın bunlardan birinin ikametgahı mahkemesinde açılabilceği bildirilmiştir.

Davalı işveren şirketler nitelikçe tüzel kişiliğe haiz ticaret şirketleridir. Tüzel kişilere karşı açılacak davalarda yetkili mahkeme tüzel kişinin ikametgahının (merkezinin) bulunduğu yer mahkemesidir. (T.T.K. Mad. 155, 279, 506)

Somut olayda da davalı şirketlerden Ö... Örne Boya Apre Kum. San. Ve Tic. Ltd. Şirketinin merkezinin Büyükçekmece/Bakırköy olduğu, hal böyle olunca davanın davalılardan birinin ikametgahı mahkemesinde açılabilceği, Bakırköy İş Mahkemesi'nin yetkili olduğu açık-seçiktir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular nazara alınmaksızın ve özellikle davacının seçimlik hakkını kullanarak yetkili mahkemede dava açtığı gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir. O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükümün yukarıda açıklanan sebeplerle BOZULMASINA, temyiz harcının istenmesi halinde davacıya iadesine, 28.9.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2005/13291

K. 2006/3430

T. 3.4.2006

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Sonucu Ölüm/Maddi ve Manevi Tazminat - 5521 Sayılı Yasanın 5. Maddesi HUMK 187/2, 23, 478. Maddeleri Gözönüne Alınmaksızın Yetkisizlik Kararı Verilmesinin Hatalı Olduğu)

RE SEN YETKİSİZLİK KARARI (Kamu Düzenine İlişkin Bir Yetki Kuralı Olmadığına ve Usulüne Uygun Yetki İtirazı da Bulunmadığına Göre Verilemeyeceği - İş Kazası Sonucu Ölüm/Maddi ve Manevi Tazminat)

İŞ KAZASI SONUCU ÖLÜM (Kamu Düzenine İlişkin Bir Yetki Kuralı Olmadığına ve Usulüne Uygun Yetki İtirazı da Bulunmadığına Göre Re sen Yetkisizlik Kararı Verilemeyeceği)

MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT (İş Kazası Sonucu Ölüm - Kamu Düzenine İlişkin Bir Yetki Kuralı Olmadığına ve Usulüne Uygun Yetki İtirazı da Bulunmadığına Göre Re sen Yetkisizlik Kararı Verilemeyeceği)

5521/m.5

1086/m.23,187/2,478

ÖZET : Davacılar iş kazası sonucu ölen murislerinden dolayı maddi ve manevi tazminat isteminde bulunmuşlar, mahkemece davanın Kartal İş Mahkemesi'nin yetkisi dahilinde bulunduğu cihetle yetkisizlik kararı verilmiş ise de bu sonuç usul ve yasaya aykırı olmuştur.

Mahkemece 5521 sayılı yasanın 5. maddesi, HUMK 187/2, 23, 478. maddeleri gözönüne alınmaksızın yetkisizlik kararı verilmesi özellikle davalı tarafça süresinde ve yöntemince yetki itirazı bulunmadığı halde, davanın esasının incelenmesi yerine doğrudan yetkisizlik kararı verilmesi usule ve yasaya aykırıdır. Bozma nedenidir.

DAVA : Davacılar murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde yetkisizliğine karar vermiştir.

Hükmün, davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Osman Bülbül tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi:

KARAR : Davacılar iş kazası sonucu ölen murislerinden dolayı maddi ve manevi tazminat isteminde bulunmuşlar, mahkemece davanın Kartal İş Mahkemesinin yetkisi dahilinde bulundu cihetle yetkisizlik kararı verilmiş ise de bu sonuç usul ve yasaya aykırı olmuştur.

Somut olayda uyuşmazlık; mahkemenin kendiliğinden yetkisizlik kararı verip vermeyeceği noktasında toplanmaktadır. Bu yönüyle davanın yasal dayanağı 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanun'un 5. maddesidir. Anılan madde hükmüne göre, iş mahkemesinde açılacak her dava, açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanun gereğince ikametgahı mahkemesi sayılan yer mahkemesinde bakılabileceği gibi, işçinin işini yaptığı yer mahkemesinde de bakılabilir. Öte yandan HUMK.'nun 187/2. maddesinde yetki itirazının ilk itirazlarından olduğu 23. maddesinde de davalıya tanınmış bir hak olduğu açıkça vurgulanmıştır. Ayrıca, kamu düzenine ilişkin bir yetki kuralı söz konusu olduğu hallerde kendiliğinden (re'sen), kamu

düzenine ilişkin yetki kuralının söz konusu olmadığı hallerde ise, ilk itiraz olarak ileri sürüldüğü takdirde yetkisizlik kararı verilebilir.

Sözlü yargılama usulü uygulanan iş mahkemesinde, ilk itirazlarda bulunan yetki itirazının HUMK'nun 478. maddesi uyarınca en geç tayin olunan ilk oturumda esas davaya girişilmesinden önce bildirilmesi zorunludur. İtiraz edilmemesi halinde mahkemenin yetkisi kabul edilmiş sayılır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 12.12.1962 gün ve 4/155 Esas, 108 Karar sayılı kararı bu yöndedir. Bu yönüyle dava konusu olan olayda Kamu düzenine ilişkin bir yetki kuralı olmadığına ve usulüne uygun yetki itirazı da bulunmadığına göre, mahkemece kendiliğinden yetkisizlik kararı verilemeyeceği ortadadır.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular dikkate alınmaksızın ve özellikle davalı tarafça süresinde ve yöntemince yetki itirazında bulunmadığı halde, davanın esasının incelenmesi yerine doğrudan yetkisizlik kararı verilmesi usule ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASESA**, temyiz harcının istek halinde davacılara iadesine, 03.04.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2005/6198

K. 2005/10611

T. 8.11.2005

İŞ KAZASI SONUCU TAZMİNAT (Her İki Davalının da İkametgahlarının Bulunduğu Mahkemede Açıldığı Anlaşıldığından İşin Esasına Girilmesi Gerektiği)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazası Sonucu Tazminat - Her İki Davalının da İkametgahlarının Bulunduğu Mahkemede Açıldığı Anlaşıldığından İşin Esasına Girilmesi Gerektiği)

1086/m.9

ÖZET : Davacı, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Her iki davalının da ikametgahlarının Mersin olduğu dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Bu duruma göre davanın davalıların ikametgahı mahkemesinde açıldığı anlaşıldığından işin esasına girilmek gerekirken davalıların isimlerindeki harf hatasının ve temsilcide yanılmanın düzeltildiği göz ardı edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

DAVA : Davacı, murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, mahkemeni yetkisizliğine karar vermiştir.

Hükmün, davacılar vekillerince temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi B.Mustafa Şimşek tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi:

KARAR : Davanın hasımda değil temsilcide yanılma sonucu açılması halinde davanın husumetten reddedilmeyip gerçek temsilciye davanın yöneltilmesi gerektiği Yargıtay'ın giderek dairemizin yerleşmiş görüşlerindedir. Somut olayda dava dilekçesinde davalı olarak Tedaş Elektrik Dağıtım Müessesesi Genel Müdürlüğü ve Işık Elektrik Ltd. gösterilmiş ise de davacı vekili Isıl Elektrik yerine Isık yazılmasının daktilo hatası sonucu olduğunu açıkladığı gibi 02.06.2004 tarihli dilekçesi ile de temsilci de yanılma olduğunu açıklayarak davasını TEDAŞ Mersin Elektrik Dağıtım Müessese Müdürlüğüne yöneltilmiştir. Hal böyle olunca yetkili mahkemenin Isıl Elektrik Ltd. ve Tedaş Elektrik Dağıtım Müessese Müdürlüğü'nün ikametgahları dikkate alınarak belirlenmesi gerekir. Öte yandan her iki davalının da ikametgahlarının Mersin olduğu dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Bu duruma göre davanın davalıların ikametgahı mahkemesinde açıldığı anlaşıldığından işin esasına girilmek gerekirken davalıların isimlerindeki harf hatasının ve temsilcide yanılmanın düzeltildiği göz ardı edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davacılar iadesine, 08.11.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

E. 2002/3250

K. 2002/3775

T. 2.5.2002

RÜCUAN TAZMİNAT (İş Kazasında Ölen Sigortalı İşçinin Haksahiplerine Yapılan Harcamalar Üzerine Uğranılan Kurum Zararı)

İŞ KAZASINA BAĞLI OLARAK KURUMUN RÜCUAN TAZMİNAT TALEBİ (Davaya Bakmakla Yetkili Mahkemenin İş Kazasının Meydana Geldiği Mahal Mahkemesi Olması)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazasına Bağlı Olarak Kurumun Rücuan Tazminat Talebinde İlişkin Davaya Bakmakla Yetkili Mahkemenin İş Kazasının Meydana Geldiği Mahal İş Mahkemesi Olması)

506/m.26

ÖZET : Dava, iş kazasına bağlı olarak Kurumun rücuan tazminat talebine ilişkin olduğundan davaya bakmakla yetkili mahkeme iş kazasının meydana geldiği mahal mahkemesidir.

DAVA : Davacı, iş kazasında ölen sigortalı işçinin hak sahiplerine yapılan harcamalar üzerine uğranılan Kurum zararının rücuan ödetilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilamında belirtildiği şekilde yetkisizliğe karar vermiştir.

Hükmün, davacı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Suna Memlük tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi:

KARAR : Dava, iş kazasına bağlı olarak Kurumun rücuan tazminat talebine ilişkin olduğundan davaya bakmakla yetkili mahkeme iş kazasının meydana geldiği mahal mahkemesidir. Dosya kapsamına göre iş kazasının Halkalı'da meydana geldiği ve bu yerin Küçükçekmece adli yargı sınırları içinde kaldığı ve Küçükçekmece'de iş mahkemesi bulunmadığından davaya İstanbul İş Mahkemesinde bakılması gerekir.

Mahkemenin aksi düşüncelerle yetkisizlik kararı vermesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde davacı Kurumunun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 2.5.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2006/15937

K. 2007/9013

T. 1.6.2007

İŞ KAZASINDAN DOĞAN MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT (Dava Açıldığı Tarihte Dava Olunanın Türk Medeni Kanunu Gereğince İkametgahı Sayılan Yer Mahkemesinde Bakılacağı Gibi İşçinin İşini Yaptığı Yer Mahkemesinde de Bakılabileceği)

YETKİLİ MAHKEME (İş Kazasından Doğan Tazminat Davası - Dava Açıldığı Tarihte Dava Olunanın Türk Medeni Kanunu Gereğince İkametgahı Sayılan Yer Mahkemesinde Bakılacağı Gibi İşçinin İşini Yaptığı Yer Mahkemesinde de Bakılabileceği)

YETKİSİZLİK KARARI (Veren Mahkemenin Ayrıca Husumet Nedeniyle Red Kararı Veremeyeceği)

818/m.41

5521/m.5

ÖZET : 5521 sayılı Yasa'nın 5. maddesi hükmüne göre, İş Mahkemesinde açılacak her dava, açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılacağı gibi, işçinin işini yaptığı yer mahkemesinde de bakılabilir.

Mahkemece işin esasının incelenmesi gerekirken Yetkisizlik kararının nihai bir karar olduğu ve yetkisizlik kararı veren mahkemenin davadan elini çektiği düşünülmeksizin davanın hem yetkisizlik hem de sıfat yokluğundan (husumetten) reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

DAVA : Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin reddine karar vermiştir. Hükmün, davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan sonra

düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu işin gereği düşünöldü ve aşğıdaki karar tesbit edildi:

KARAR : Dava, iş kazası sonucu sürekli iş göremezliğe uğrayan davacı işçinin maddi zararının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece husumet Menderes Elektrik Dağıtım A.Ş. Muğla Müessese Müdürlüğüne yöneltilmesi gerektiği, iş kazasının ise Muğla-Köyceğiz İşletme Şefliğinde meydana geldiği gerekçesiyle davanın hem yetki hem de husumet yokluğundan reddine karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden davacının 30.04.2005 tarihinde Muğla Müessesesi Köyceğiz İşletme Şefliğinde çalışırken iş kazası geçirdiği iş kazası tarihinden önceki bir tarihte sermayesinin tamamı TEDAŞ' a ait Denizli, Aydın ve Muğla Elektrik Dağıtım Müesseselerinin birleştirilerek, üç müesseseden oluşan ve merkezi Denizli olan Menderes Elektrik Dağıtım AŞ.'nin kurularak Ticaret Sicil Gazetesi'nin 09.03.2005 tarihli nüshasında yayımlanarak faaliyete geçtiği, her üç müessesenin de ayrı ayrı tüzel kişiliklerinin bulunup davacının çalıştığı Menderes Elektrik Dağıtım AŞ. Muğla Müessesesinin Muğla Ticaret Siciline kayıtlı bulunduğu ve merkezinin Muğla olduğu ancak özelleştirme kapsamına alınarak müesseselerin tüzel kişilikleri sona erdirilip il müdürlüğüne dönüştürülerek 27.01.2006 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlandığı davada husumetin ana kuruluş olan Menderes Elektrik Dağıtım AŞ.' ne yöneltildiği, davalının da süresi içinde yetki, ayrıca husumet itirazında bulunduğu anlaşılmaktadır.

5521 sayılı Yasa'nın 5. maddesi hükmüne göre, İş Mahkemesinde açılacak her dava, açıldığı tarihte dava olunanın Türk Medeni Kanunu gereğince ikametgahı sayılan yer mahkemesinde bakılacağı gibi, işçinin işini yaptığı yer mahkemesinde de bakılabilir.

Somut olayda husumet Menderes Dağıtım AŞ.'ne yöneltilmiş olup her ne kadar iş kazasının meydana geldiği ve işçinin işini gördüğü yer Muğla ise de davalı anonim şirketin merkez adresi Denizli ilinde bulunmakta olduğundan dava yetkili mahkemede açılmıştır.

Mahkemece bir davanın davalısının davacının dava dilekçesinde gösterdiği kişi veya kişilere göre belirlenebileceği, dava dilekçesinde husumet yöneltilmeyen kişi veya kişilerin kendiliğinden davaya karşı cevap vermekle davanın taraf olamayacağı düşünölmeksizin davada husumet yöneltilmeyen ve davanın tarafı olmayan Menderes Elektrik Dağıtım AŞ. Muğla İl Müdürlüğü'nün adresinin Muğla ilinde bulunması nedeniyle davaya bakmaya Muğla İş Mahkemesinin yetkili olduğu gerekçesiyle yetkisizlik kararı verilmiş olması isabetsiz olmuştur.

Diğer yandan, Mahkemenin Muğla İl Müdürlüğü'nün tüzel kişiliği bulunmadığından mahkemenin husumetin Muğla İl Müdürlüğüne yöneltilmesi gerektiğine ilişkin kabulü de doğru değildir. Kaldı ki, mahkemece işin esasının incelenmesi gerekirken Yetkisizlik kararının nihai bir karar olduğu ve yetkisizlik kararı veren mahkemenin davadan elini çektiği düşünölmeksizin davanın hem yetkisizlik hem de sıfat yokluğundan (husumetten) reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 01.06.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

www.TazminatHukuku.com